

חברת הכנסת תמר זנדברג

סימוכין: 00166616
ירושלים, כ"ב בניסן, תשע"ח
7 באפריל 2018

לכבוד
שרת התרבות והספורט
ח"כ מירי רגב

הנדון: השתתפות נשיא הונדורס בטקס הדלקת המשואות

ביום 5.4.2018 פורסם כי נשיא הונדורס, Juan Orlando Hernández, ישתתף באופן חריג בטקס הדלקת המשואות.

בנוסף על כך שנראה כי הדבר נועד לתרץ את השתתפותו בטקס של ראש הממשלה, בנימין נתניהו, מדובר בהחלטה שערווייתית הנותנת לגיטימציה לנשיא ש"נבחר" אך לאחרונה בבחירות שזויפו, ושאתראי להפרות חמורות של זכויות אדם במדינתו.

בסוף חודש אוקטובר 2015, הגיעה לביקור במדינת ישראל משלחת מהונדורס שכללה את הנשיא, Juan Orlando Hernández, שר הביטחון ורמטכ"ל הצבא. בהודעות לתקשורת על רקע הביקור, ישראל שיבחה את הקשרים הביטחוניים עם הונדורס, ואף ציינה כי:

"This visit by the president of Honduras is an important element in the upgrading of relations between the two states and symbolizes the friendship between the two peoples, who share common values based on democracy, human rights, respect for law, the desire for development and growth, and the aspiration to peace".

אולם, למרבה הצער, המציאות בהונדורס לא יכולה להיות רחוקה יותר מכך. הנשיא Hernández נבחר בבחירות מפוקפקות בשנת 2013, על רקע הפיכה צבאית בחודש יוני 2009, שבה הצבא עצר וגירש לקוסטה ריקה את הנשיא Zelaya. כידוע, בהונדורס פועלת אחת מהמשטרות המושחתות והמסוכנות בעולם לאזרחים ולאזרחיות. המשטרה בהונדורס בעצמה קשורה לארגוני פשע ולארגונים נרקוטיים. במקום לפתור את הבעיות הכרוניות של המשטרה, הנשיא Hernández רק החמיר את הבעיה באמצעות הענקת סמכויות נרחבות לצבא ההונדורי לאכוף את "החוק" בתוך המדינה. בכך, הנשיא Hernández רק העמיק את הנזק שגרם קודמו בתפקיד, הנשיא Lobo, כאשר בתחילת 2012 שלח את הצבא לקיים פטרולים בערים הגדולות ובאתרי התיירות.

במדינות דמוקרטיות נהוג שהצבא שומר על הביטחון בגבולות והמשטרה אחראית על הביטחון הפנימי. בהתאם, החוקה ההונדורית אוסרת על הצבא להיות מעורב באכיפת חוק פנימית במדינה, למעט במצבי חירום. הנשיא Hernández ניסה ללא הצלחה לשנות את החוקה, אך למרות כישלונו בקונגרס ההונדורי הוא מפעיל את הצבא בתוך המדינה באמצעות צוים מנהליים. כך, הגנרל Julián Pacheco Tinoco, מונה להיות שר ביטחון האחראי הן על כוחות הביטחון האזרחיים והן הצבאיים במדינה.

חברת הכנסת תמר זנדברג

בשנת 2013, הממשלה ההונדורית הקימה משטרה צבאית, אשר כוללת מעל 3,000 חיילים. הנשיא Hernández הודיע כי המשטרה הצבאית תאכוף את החוק במדינה, וכיום חברי היחידה מבצעים פטרולים ופעילות מבצעית בשכונות מגורים, בשדות התעופה, בתחבורה הציבורית ובכבישים ברחבי המדינה.

על פי הדיווחים השונים, אנשי המשטרה האזרחית, המשטרה הצבאית והצבא בהונדורס היו מעורבים בשנים האחרונות בהפרות חמורות של זכויות אדם, בהטרדה, בעינויים, באיומים ובהוצאה להורג ללא משפט של עיתונאים, פעילי ופעילות אופוזיציה, לאיכות הסביבה, לחלוקה שוויונית של קרקעות, לזכויות איכרים, לזכויות עובדים, לזכויות אנשים עניים, לזכויות להטי"ב, לזכויות האוכלוסייה האפריקאית, ולזכויות האוכלוסייה האינדיאנית. בפרט, המשטרה הצבאית והצבא היו מעורבים בחטיפה ובאונס, והן הצבא והן המשטרה מפעילים חוליות מוות – הכול תחת חסיונות מלאה, לה הם זוכים ממערכת המשפט המושחתת במדינה.

לכן, כבר ב-19 לאוגוסט 2015, 21 חברי הקונגרס האמריקאי פנו למזכיר המדינה ג'ון קרי, וביקשו ממנו לבחון מחדש את הסיוע הצבאי להונדורס ואם הוא עומד במגבלות החוק האמריקאי בכל הקשור להגנה על זכויות אדם. ב-28 לדצמבר 2015, מפלגות האופוזיציה בהונדורס הוציאו הודעה משותפת בה גינו את המהלכים של הנשיא Hernández לריכוז את כל הכוח והשלטון בידיו ובידי מקורביו, הפיכת הונדורס לדיקטטורה והפגיעה המתמשכת בזכויות החוקתיות של האזרחים.

ביום 2 למרץ 2016, נרצחה בביתה Berta Cáceres, אחת הפעילות הבולטות בהונדורס למען איכות הסביבה ולהגנה על זכויות הקהילות האינדיאניות. Cáceres הייתה אינדיאנית משבט ה-Lenca. פעילותה זכתה להכרה בין-לאומית והיא קיבלה את פרס גולדמן לאיכות הסביבה, בשנת 2015. כמתואר, הרצח של Cáceres אינו דבר חריג ותואם לדפוס הפעולה השיטתי בשנים האחרונות של כוחות הביטחון בהונדורס, ביתר שאת מאז ההפיכה הצבאית בשנת 2009, אשר סימנו כמטרה לגיטימית להטרדה ולרצח פעילי זכויות אדם ואופוזיציה, ובמיוחד מנהיגי מאבקים לזכויות אדם, אזרח ואיכות הסביבה. כך למשל, עוד קודם לרציחתה, Cáceres הוטרדה ואוימה, ואף נעצרה בשנת 2013 בהאשמת שווא כי החזיקה נשק לא חוקי (ההליכים המשפטיים המפוברקים נגדה בוטלו על רקע לחץ בין-לאומי כבד). בשנת 2015 הונדורס נבחרה למדינה המסוכנת בעולם לפעילים לאיכות הסביבה.

סיפור הרצח של Cáceres, עורר זעם בקרב הקהילה הבין-לאומית וארגוני זכויות האדם, ושם את הזרקור על המצב ההולך ומדרדר בהונדורס. בין היתר, ב-16 למרץ 2016, מעל 60 חברי קונגרס פנו למזכיר המדינה, ג'ון קרי, ודרשו להשעות מיידית את כל הסיוע הביטחוני האמריקאי למדינה, זאת עד שיובטח כי ניתן לוודא ולסמוך שכוחות הביטחון שם לא יהיו מעורבים עוד בהפרות חמורות של זכויות אדם, וכן, כי הפשעים שנעשו ייחקרו והאחראים להם יועמדו לדין.

הונדורס נמצאת במשבר פוליטי קשה על רקע החשד כי הנשיא Hernández זייף את תוצאות הבחירות שנתקיימו ביום 26.11.2017: לאחר ספירת כמחצית מהקולות, ועדת הבחירות ההונדורית הודיעה כי מנהיג האופוזיציה Salvador Nasralla מוביל בכ-5%¹, אך מטעמים לא ברורים הוועדה הפסיקה את הספירה וכאשר זו חודשה פורסם שהנשיא Hernández ניצח במספר זניח של קולות.

¹ https://www.nytimes.com/2017/11/27/world/americas/honduras-election-salvador-nasralla-juan-orlando-herandez.html?_r=0

חברת הכנסת תמר זנדברג

בתגובה החלו הפגנות ענק ברחבי הונדורס,² המדוכאות ביד קשה ע"י המשטרה והצבא. עד כה עשרות אזרחים ואזרחיות נהרגו.³

כוחות הביטחון של הונדורס נתמכים ע"י מדינת ישראל, אשר מייצאת להם נשק מסוגים שונים ואימונים. אלה היו לכאורה אמורים לפעול נגד הקרטלים, ארגוני הפשיעה והטרור, אך בפועל תוקפים אזרחיות ואזרחים. הממשלה הכריזה ביום 2.12.2017 על מצב חירום, הקפאת הזכויות החוקתיות של האזרחים ועוצר.

בנסיבות אלה, אני רואה לנכון לפנות אלייך ולבקש כי תבטלו את ההחלטה על השתתפות הנשיא Hernández בטקס המשואות. המילים "לתפארת מדינת ישראל" הנאמרות בטקס עם הדלקת כל משואה, ואשר אמורות לפאר ולרומם את הטוב והיפה שבמדינת ישראל, יחווירו אל מול האורח הלא קרוא והנסיבות הקשורות בהזמנתו.

בכבוד רב וחג שמח,

חברת הכנסת תמר זנדברג

² <https://www.theguardian.com/world/2017/dec/03/thousands-protest-in-honduras-in-chaos-over-contested-presidential-election>

³ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/12/honduras-government-deploys-dangerous-and-illegal-tactics-to-silence-population/>